

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ;

РІК ВОСЬМИЙ

Адреса редакції і контори:
у Київі Велика Підвальна вул. д. 6.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1913

на 1 р.	на 1 м.	на 1 кв.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.	на 1 м.	на 1 кв.	на 1 п.	на 1 т.	на 1 ч.
70	25	4	75	3	75	3	25	75	2	25

Передплата на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 лив. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 строки: на 1 ян. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 карб., або по 1 карб. на протязі перших шести місяц. Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 корон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року — 5 р. 50 к. на 1/4 року — 2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через поштомт, то платять за газету по ціні, виставленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го чис. кожн. м. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП. (При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті більші статті до друку негодяться, переховуються в редакції 3 місяці і видаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються. Рукописи, на яких не зазначені умови друку вважаються безплатними.
З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакції не листується.
Просять авторів додержуватись правопису „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
ЗА РЯДОК ПЕТИТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 30 коп.
після тексту 15 коп.
„сторонні повідомлення“ 75 коп.
ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІчі
Оповідні про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ приймаються в ГОЛОВНІЙ КОНТОРІ „РАДИ“ та в Центральній конторі об'явленій Т.Д. Л. і З. Метиль і К-о МОСКВА, Яснашська, 6. Ситова в оділах цього Т.Д.: 1) в Петербурзі—Морська, 11, 2) у Варшаві—Маршалківська, 130, 3) у Вільні—Вольшял, 78, 4) у Лодзі—Петроковська, 1 та 5) у Паризі—8, площа Біржі.

„АПОЛІЛЮ“ Кращий в Південно-Західному краї Семейний театр-вар'єте
Дирекція трудове товариство: Мерінгов. 8. Телефон 24-84.

Людвіка Людвіковського

Георгі і Альфредо музичні акробати.

Steid-duo Віллек, орґан. дуєт.

Билет „Міністор“ ЕЛЕНІ ЧЕКЕТІ.

ЗОЯ ЗІМІНОВА Російська артистка.

Цитане з Москви. „Яру“.

Гінесес музичн. акробат.

Ернест-ріо Акробат. таврі.

Genes-duo ком. таврі.

Зіна Равєська, Фріна, Есмеральда, Сергієва, Флоріа, Melizza, Модест, Малицька, Толубовська, Ферміна, Тамара-Грузинська, Жанет, Марциньська, Мілано, Мансурєва, Мін'он, Флорфлета, Адель Рені, Заморська, Тріо Нінон, Фаріна, Валентинова, Львовська, Шувалова, Мар'євська і багато инш.

На випадок непогоди виводження програми перенесуться в інше помешкання театру „АПОЛІЛЮ“.

Завід. артистично част. Г. С. БУНІН.

При театрі першоміський ресторан.

Великий вибір ГРАМОФОНІВ од 6 до 125 руб. Пластинки в усяких фабриках й на усяких мовах од 40 коп. до 15 руб. „ЕКСТРАФОНЪ“—пластинки в діам. 25 см. двохсторонні по 75 коп. Українські новини.

ХОР Я. А. ШКРЕДКОВСЬКОГО й Н. А. НЕМЧИНОВА.

- 20471 „Гей гук, мати гук“.
- 20472 „Та нема гірш нікому“.
- 20473 „Ой гля, гля, гусеньки на став“.
- 20474 „Коло мавна, коло броду“.
- 20475 „Тихо, тихо воду Дунай лесе“.
- 20476 „Ой у полі озерце“.
- 20477 „Ой з-за гори та буйний вітер віє“.
- 20478 „Ох і закувала сина зозуленька“.
- 20479 „Ой, там за Дунаєм“.
- 20480 „Гей, чого хлопці, слави молодці“.

КВАРТЕТ Б. П. ГРІНЯКА.

- 20453 „Заспівали козацьки“ (Народн. Українська пісня).
- 20454 „Кину кужал на полицю“ (Народн. Українська пісня).
- 20455 „У Київі на риночку“ (Народн. Україн. пісня).
- 20456 „Ой ходила дівчина бережком“ і „Ой зі гага, гага“.
- 20459 „Рече та стогне Дніпр широкій“ (Срашенко).
- 20460 „Народне Україн. поурі“ (З систом).
- 20461 „Де ти бродим“ (викон. україн. народній дуєт).
- 20462 „Український народній марш“.
- 20463 „Українське народне поурі“ (I част.).
- 20464 „Українське народне поурі“ (II част.).

Головне Депо музичних струментів і нот **Г. І. ІНДРЖИШЕК**, Київ, Хрещатик, 41, бель-етаж.

Іногородні замовлення виконуються швидко і акуратно. Прейс-куранти і повні списки пластинок висилаються по замовленню.

Літній театр Київського Купецького Зібрання
ТРУПА УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ **Миколи Садовського.**

Сьогодні, 6-го серпня (августа), **Суєта** на 4 д. Катерина
ком. І. Карпенка-Карого Завтра, 7, 1.

опера на 3 д. **Як ковбаса та чарка, то минеться**
муз. Аркаса.

й сварка на 5 д. **Наймичка** на 5 д.
у четв., 8.

Початок о 8 1/2 год. веч.
Квитки пролаються з 11 г. ран. до 2 год. і від 6 до 10 1/2 год. веч.
Особи, що взяли квитки в театр, за вхід в сад не платять.

Відповід. режисер М. Садовський.

Всеросійська Виставка 1913 р. в г. Київі.

Вівторок, 6-го августа на території Виставки відбудеться з 1 години дня до 12 год. ночі без перерви величезна гулянка **5 оркестрів музики**. З 5 год. на одкритій сцені великий концерт Московських циган під орудою І. В. Паніна при участі солісток і солістів Фіш Козакової, Маші Соколової, Лелі Орлової, Лелі Павлової, Леоніда Шашкова і ин. На останку великий циганський танець. Українські танці, хор балалаечників і инш. З **Конкурс 4-х оркестрів військової музики на приз.** 7-ми год. вечора у головних сходах: На останку „Общая заря“ у виконанні 200 музикантів. З 8-ми до 11 год. вечора розваги на одкритій сцені при участі: тріо-жонглеров Рапідос, акробатів Остень-Вестен, стрільців Лізель-Моар, повітряних гімнастів Ренард, оригінальних партерних акробатів Хольмес, труппи Роде і ин. В 9 год. вечора **світляний фонтан і кінематограф.** В 11 годин вечора буде спалено **російський сервери.** ПАВІЛЬЙОНІ ОДКРИТІ ДО 10 ГОД. ВЕЧОРА. ВХІДНА ПЛАТА 50 КОП.

Комерційна школа „Перваго Общества Трєподователєй“
у Київі (Бібіковський Бульвар, № 54).

Прийомні екзамени й переєкзаменовки призначено од 16—19 августа. Є вакансії для хлопців—християн в низч. і вищ. притогов., I, II, III, IV і V кл., для хлопців-євреїв в V кл. Для дівчат прийом у всі класи. В VI і VII кл. хлопці приймаються тільки по перевод. екс. Початок навчання 20 августа. Канцелярія одкрита щодня од 12—2 год.

Бюро Українського Наукового Товариства
у Київі міститься тепер на В.-Підвальній вул., № 36, пом. 8.

З дозволу Міністерства Народньої Просвіти.
З 1913-1914 шкільн. року одкривається в гор. Умані, Київської губернії, Приватна, Середня, Будівничо-Технична Школа **Інженера С. А. ДЕ-ВІТТ**
З загально-просвітньою школою.

В обсягу 5 класів реальних шкіль і 4-х спеціальних технічних з повними правами урядових шкільних інституцій. (В цьому році одкривається: приг., 1, 2, 3 класи реальн. шк. Прийомні іспити з 16—25 авг. Прийом проханнів і видача справ од 1 до 3 год. дня в пом. фундатора. Мала-Садова, № 10, щодня. 600

Готуються.

Перший вселюдний перепис був у Росії в 1897 році. Хоч переведено його не дуже досконало, хоч при збірці статистичних відомостей допущено багато помилок, проте перепис дав багато надзвичайно цікавих матеріалів для пізнання Росії й тих народів, що її населяють.

Минуло вже, одначе, 16 років, а нового вселюдного перепису все ніяк не дочекаємося. Відомості 1897 року, сами по собі дуже цікаві, для нашого часу вже занадто перестарали, щоб давати згідну з дійсністю картину сучасного становища Росії. Щоб тепер довідатись про число людности чи про заробітки, чи про стан народнього здоров'я, треба або механічно збільшувати відомості 1897 року, або шукати відомостей про різні місцеві джерела, не завжди повних і точних. Досить, напр., указати на такий факт. По перепису 1897 р. в Росії налічувалось 22,380,551 українців, що становило 17,8 проц. усеї людности Росії. Сільки тепер є в Росії українців і який процент усеї людности держави вони становлять? Про це не можна сказати нічого певного. А мати в цій справі точні відомості конче необхідно, як з нашого національного, так і загальнодержавного погляду. І так стоїть справа зо всіма іншими відомостями.

Потрібний отже новий вселюдний перепис, давно потрібний. Вселюдні переписи, як це показує західно-європейська практика, повинні відбуватись що-десятиліття, бо справді більш як на протязі десяти років не можна користуватись відомостями одного перепису, щоб не зробити грубі помилки. У нас отож другий перепис мав одбутись ще в 1907 р. Але тоді час був для цього неслухняний: ще долітали відгуки недавньої боротьби між прихильниками старого й нового ладу, життя ще не ввійшло в береги, всьоди помітні були сліди розгрому. Очевидно, що з переписом треба було зачекати, але не дальше як до 1910 року. До того часу все „заспокоїлось“, та й самий цей рік, як пограничний між двома десятиліттями, був зручний для того, щоб ним почалася низка періодичних переписів. Де-які розмови з цього приводу тоді дійсно й почалися, та сталося, як стається в Росії з кожною корисною справою: погемоніли та забули.

Минуло ще три роки, потреба в новім переписі ще більше зростає—й тепер довідуюмося, що уряд остаточно постановив зробити цей перепис у 1915 році, себ-то через 18 років після

ТЕАТРЪ „КОРСО“ Хрещатик, 30. Телеф. 15-80.
Сьогодні небувала програма

„Въ порывѣ отчаянія“
Драма в 4 част. „Художники-коммерсанты“ (ком.) Хроніка-Гомон останні події.

Акціонерне Товариство „Кієвскій Частный Ломбардъ“
ріг Хрещатина й Бесарабки № 47/1.
роспочало операції 1-го іюля 1913 року

ТОВАРИСТВО ВЕРЕ:

З позичок під заклад (9% на рік) всього 18%
За обєрганія й страховку закладів (9% на рік)
За обєрганія й страховку без позички (до 1% на м-ць)
Вклади од 100 руб.
Товариство платить по-вкладах 7% на рік.

Редакція і Контора „Літературно-Наукового Вістника“
перенесена на В.-Підвальну, № 36, II поверх кв. 8.

Виставка Картин
у клубі „РОДИНА“ (В.-Володимирська, 42).

Беруть участь: М. Бурачок, І. Генюк, Г. Дядченко, М. Дяченко, І. Іжакевич, М. Козин, Ф. Красицький, В. Кричевський, Ф. Кричевський, Олена Кульчицька, Ольга Кульчицька, Г. Магалевський, В. Масляників, К. Мощенко, М. Орлов, О. Судомора, К. Тимошук П. Холодний і др.
Одчинена щодня з 10 до 5 год. Плата 40 коп., учні—20 коп.

6 Крещатик 6. Фабричний склад Акт. Т-ва Варшавської фабрики: КИЛИМІВ
КИЇВСЬКИЙ ОДІЛ МЕБЕЛЬОВІ МАТЕРІАЛІ, ЗАНАВІСІ, ПОРТ'ЄРИ І ИН. ЦІНИ ФАБРИЧНІ.
6 Крещатик 6.

ПОРТРЕТ М. КОЦЮБІНСЬКОГО
Розмір 18x27 см. На гарному папері ц. 3 коп. Продається по всіх книгарнях.

першого перепису. Воно начеб то трохи й пізно, але, у всякім разі, добре й те, що уряд хоч тепер захочеться серйозно кодо цієї справи. Одним з тих заходів є збільшення числа слухачів на статистичних курсах при центральній статистичній комітеті до 700, про що цими днями оповіщено офіційно й що поставлено в зв'язок власне з майбутнім переписом.

Не обійшлося, однак, й тут без курьозу, і то досить сумного. Ще перепис чи буде, а як буде, то коли, — а міністр внутрішніх справ вже наказав припинити всі земські й інші переписи по Росії. Зроблено це з тою метою, щоб людина не приваждувалась до переписів і не вважала їх за щось буденне, чим можна легковажати. Такий мотив наведено в урядовій наказі, й фактично всі переписи, розпочаті земствами, вже припинилися, а задумані на осінь і наступний рік — одкладено невдоволюючи на коли.

Ща на історія" носить характер ляного непорозуміння. В Росії не відудати треба людині од переписів, а приваждувати до них. Відомо, як наш темний і залюблений народ ставиться до всяких переписів: з недовірою й страхом. Спасують, щоб накласти нові податки" чи "щоб продати за недоимку". При таких обставинах чим частіше були б переписи, тим було б краще, бо людина переконалася б, що це робиться не з лихими намірами, а для науки й для відомості. Припинити тепер місцеві переписи — це значить наперед засудити майбутній вселюдний перепис на неповність і неточність.

Міжнародний з'їзд городів.

Кожна всевітня і міжнародна вистава притягає при сучасних способах мандрування силу людей до всіх частин землі. Немає нічого дивного, що така вистава служить разом з цим і місцем, де відбуваються різні національні й інтернаціональні з'їзди. Так сталося і з Гентською всевітньою виставою. З першого мая по 26 октября нового стилю в Генті мало відбулися 60 з'їздів, з них 28 міжнародних. Найголовнішими міжнародними з'їздами слід вважати: сільсько-господарський, домашнього господарства, охорони дітей, боротьби з шкідливими продуктами, середнього виховання і боротьби з безробіттям.

Але чи не найважливішим, як це признає не тільки тушня, але й чужоземна преса, слід вважати міжнародний з'їзд техніки будівництва міст і організації муніципального, себ-то городського, життя, або, як його називали тут коротко, "з'їзд городів".

Чим викликано такий з'їзд? Зріст промисловості викликає до життя величезні скучення людей на невеличкі простори — міста, і разом з цим виросла, поруч з багатством одних, бідність других. Місто — продукт сучасної культури стало переважно осередком бідних і малозможних верств суспільства, бо багатші, маючи до послуг всі плоти сучасної культури стали тікати з міста, шукаючи оселення в гарні, гігієнічні селі, будуючи вилли, дачі то-що. Незаможний, через недостатку матеріальних засобів, мусить сидіти в місті, дихати його отруєним повітрям, часом зовсім не бачучи сонця. І ось цей незаможний городянин почав вимагати кращих умов існування. Демократія місцями легше, ніж у центральних урядах, виборода собі належний місце у городському самоврядуванні. Місто стало міняти своє обличчя: там, де колись були вузькі вулиці, появились широкі бульвари. Зникли цілі квартали, і з'явилися величезні сади-парки з ротондами для музики, площадками для гри малих дітей. Місто стає організацією, котрий має свої інтереси, своє господарство, свій парламент — городську думу, так чи інакше збудовану, з тими чи іншими правами і компетенцією. У місті, як напр. в Англії, Німеччині, Бельгії, Швейцарії, почасти Франції та Італії, розвивається так званий муніципальний соціалізм. Задоволення таких потреб, як доставка води, газу, електричної енергії, будівництва і експлуатація трамваїв бере на себе місто, як ціле, як суб'єкт господарства.

Але цього мало. Місто мусить дбати про здоровля мешканців, їх виховання та науку; взагалі чим буде вища культура мешканців, тим краще для сучасних і майбутніх поколінь.

По різних державах зріст городської культури йшов ріжними шляхами. Не було єдності в способах поліпшення городського життя, не було об'єднаного організму, не було широкого об'єднаного думок. В однім городі над якимсь питанням ламали голову, тоді, як у другому це саме питання, хіба тільки з невеликими відмінностями, давно раціонально вирішено.

На таких ґрунті серед кількох діячів городського самоврядування Бельгії виникла думка скликати перший міжнародний з'їзд техніки будівництва городів і організації муніципального життя, а разом з тим і порівнюють влаштувати виставу городів, на котрій члени з'їзду могли-б познайомитися з становищем і господарством усяких городів всього світа.

Розіслано запрошення, зложено програму з'їзду і як наслідок вже одержано 88 докладів! 58 по першій секції — будівництва міст і 30 — по другій — організації городського життя. Офіційних представників прислали 16 держав. Забавали бути членами з'їзду більш як 150 городів.

Ми не будемо спінятися окремо на кожному докладі — це заняло-б багато

місяця — тільки спинимось на загальній значній з'їзду. З усіх кінців світу з'їхались делегати з Європи, Америки, Азії, Африки, Австралії та Полінезії і привезли з собою свої знання, свій досвід. Обмін їми дасть величезні наслідки.

Найважливішою справою, котру вирішив з'їзд — це організації міжнародного бюро городів, завданням якого є збирання матеріалів, що стосуються до городського життя.

Міжнародна бібліографія і документація, а також бібліотека будуть до послуг городів, що будуть членами бюро. Все, що буде нааруковано з приводу якоїсь городської справи — чи то на німецькій, англійській, чи на якійсь іншій мові, буде зібрано, класифіковано, занесено у каталог, котрий виходитиме випусками періодично.

Не лізучи інших питань, вирішених секціями з'їзду, зазначення міжнародного бюро городів слід вважати лишем надзвичайної ваги для розвитку городів.

Весь час дебати носили піднятий характер: делегатам хотілося висловити найбільше думок, і ми не помилились, коли вважалим слова французького делегата основою думок з'їзду. "Ближче до природи, — кавав він — ідіть за сонцем, довіть його промінь на кожній кроці, будуйте так, щоб було більше світла, і свіжого повітря".

Кожне слово оратора, що закликало до союзу з сонцем і природою, викликало оплески присутніх.

З'їзд постановлено скликати через два роки у Парижі. Остаточне місце майбутнього з'їзду вирішиться постійне бюро з'їздів, що складається з делегатів різних держав, представлених на з'їзді.

Город Гент зробив все можливе, щоб перебування делегатів було найприємнішим: члени мали безплатний вхід на всевітню виставу, влаштовано кілька екскурсій — в Брюссель, Антверпен, Остенде — і банкетів.

С. Гадзачанин.

3 газет та журналів.

Реферати місцевої "Кіев: Для чого Мисли" про кооперативизацію? ний з'їзд, спершу безбарвний й сухий, набули тепер вже фарб і життя. Але закресла утворилася коштом українців. Ніхто, очевидно, не має права закидати газеті і декорати їй за те, що вона стає на точку поглядів московських централістів; навпаки, це вже досить звичайне і знайоме нам з'явлення, що місцеві періодичні видання не мають чуття справжніх місцевих інтересів, а тигнуть свою лінію утвореним шляхом найменших перешкод.

Але в даному разі ворожа федералістичним змаганням тенденція "К. М." не дає права глузувати з супротивника. Тим часом тон рефератів "К. М." викликає серед українських кооператорів обурення. От зразки стило:

М. М. Стасюк негайно вертає зібрання до попереднього питання: Київ чи Москва. Він, звичайно, за єдність. Він не хоче таких рішень, які при своїй формальній правильності зазнали б беззадоволення.

Він через це пропонує "Москві" дружній компроміс: обурення курсу по кооперативі при університеті Шалявського в самостійній факультет, віддати право на інститут Київу.

Промовць не відмовляє собі в прихильності насміхуватися зачети московський народний банк.

Д. Пожарський теж гадає, що з'їзд загальнозасядковий мови треба будуватися в Київ. Але коли п. Заремба починає співати тієї самої — центр кооперативі переноситься на південь — роздратований з'їзд гукє: "годі!" і під цей акорд промовць покірно лишає трибуну.

Але група М. М. Стасюка, яка залишалася в меншості, демонстративно виразило своє незадоволення. В залі наву неможливий гоїм і хаос. Голова зосередився сиди. Секретар з'їзду М. Порш заблашує безладдя, наставляючи на тому, що дали слово.

Зневажливий тон, цілком свідомо вихватка проти українських кооператорів, яких чомусь охрещено групою М. Стасюка, як якусь особисту купку, грубість що до М. Порша, який очевидно не міг збільшити безладдя, раз уже він просив слова, — це все ясно вказує, що співробітник "К. М." не тільки далекий од безсторонності, а й од коректності.

То були приклади з 218 ч. "К. М.", а це ось ще з 214-го:

Коробову не тяжко було розбити аргументацію "южан", збудувано більше "на південь", ніж на розуміння ділових вимог кооперативного руху.

Не вважачи нас весь категоричний гомін, піднятий так званою "групою підлітків кооператорів", воля по всім питанням, зв'язаним з докладом Коробова, залишався в незвичайній мові виконаний жовтості.

Як ж це нічевна меншість, коли голосування давало 54 на 67 голосів? Та не в цім річ. На з'їзді ведеться боротьба, але українські кооператори все ж таки лишаються товаришами з московськими, тим часом як співробітник місцевої газети не знає з якої причини виявляє якусь ворожнечу і зазіхнення.

Де пастирі Старовірчеський єпископ своїх Михайл пише в 1199 ч. "Совець" врем. Сл." про ту відраду подію, що одбулася в Бесарабії, де правили службу по-молдавському в соборі. Автор статті боїться, що це тільки було для заспокоєння та щоб одвернути увагу од Інокентія.

Ми не відмовимо, коли за собором все лишилось по-старому. Довідатися, чи багато тепер молдавців або грузинів в переконаний і церковно-шкільній адміністрації молдавського і грузинського країв.

За виявляють невблагород, які вміли довести напад, що вони "навіть і мову грузин-

ську чи молдавську давно забули", грузина чи молдаванина не пускають акадємісти навіть до духовної школи, щоб там навить контрабандою не почулася рідна мова. Спитайте, де єпископи грузинського походження, чому вони єпископували і в Орлі і в Кюстери, а тільки не в Грузії? І чому єп. Парфеній в Тульщині, а не на Поділлі? Старі і зрозумілі кожному питання.

Нові прия. Проф. Погодин можна телі п. По- сказати, цілком пасивно в година. ступив з одхрещуванням од своїх колишніх поглядів.

"Холмская Русь" (ч. 31) так і зрозуміла виступ п. Погодина:

Нарешті, отямився! Тепер слід проф. Погодину встати будити од українських "мрій" тих жеущахих слобогодних людей, яких він що так недавно присяпав. Прокінуться і самому пятами пакивати — негарно і нечесно! Не забуйте ж, п. Погодин, забрати й видіти свої жортьні!

І справді — "отрицаюся, отрицаюся" п. Погодина так просто не скінчиться. Тепер нові його приятелі "потягнут" до активної боротьби з українством.

По Росії.

— Начальство на начальство насочило. У Владивостоці трапилась така подія: На одній з вулиць трамвай насочив на будинок і покालив скілька людей. Прибули слідчі і склали протокола. Був там і віде-губернатор. На другий день віде-губернатор наказав слідчому дати копію слівства. Той одмовився, бо по закону віде губернаторові слідчий не повинен давати копій документів. Це не подобалося віде-губернаторові і він послав поліціймейстера до слідчого з образливими словами. Поліціймейстер докладно передав слідчому все, що говорив про нього віде-губернатор. Слідчий поклявся прокурора, попрохав поліціймейстера при ньому повторити те, що він кавав. Той повторив. Тоді прокурор і слідчий подали скаргу в іркутську судову палату на пана віде-губернатора. Гадають, що це завдасть, неприємностей віде-губернаторові.

— Скопці. В камішловському повіті давнього вже почалися арешти серед людей, що належать до секти скопців. Арешти не припиняються і досі. Арештовують не тільки скопців, але й осіб що були з ними знайомі і мали якісь спільні справи. Багато будинків скопців тепер стоять пусткою. Ті, яких ще не арештували, самі втікають в чужі сторони, переважно в якуську область, куди їх колись, ще до закону про волю віри, було заславо.

— Заняття с. г. шкіл. Головне управління землеустроювання й хліборобства рішило реорганізувати с. г. школи в степовому краї. На цю зміну треба до 900 рублів грошей. І зараз нема. Через це управління рішило закрити всі ті с. г. школи, що єсть тепер і жалть, поки матимуться гроші. Відомство гадає, що краще закрити всі школи с. г. в краї, ніж держати їх в такому стані, як вони єсть тепер.

— Політика" селянського банку. Селянський банк призначив до продажу частину землі, продану перед тим селянами села Кам'яного Броду, царинського повіту. Земля продавалася через те, що селяне не могли виплатити в строк своїх боргів банкові. Та на торги ніхто не явився, і банк зоставив землю за собою. Тепер селяне Кам'яного Броду подали на банк иск на 21,000 рублів за незаконні торги. Крім того, на банк подано ще два інших, таких же позови. Має бути пікавий процес. Така ж справа виникла і в данилівському повіті, ярославської губ.

Селянський банк призначив на продаж землю селян села Ново-Знам'яненського, які не вєпли виплатити позичку банкові.

— Неспоій. У Кипишові темні люди весь час намагаються зробити єврейський погром і для цього розповсюджують чутки про вбивства християнських дітей євреями. Оце недавно сталася подія, по черзі треття, що свідчить, як правдиві ті чутки. Власник гуральні найняв на службу коваля Лебелева. У того був маленький син. Раз хлопець десь зник. Лебелев кинувся шукати і почав доводити, що це євреї украли його сина, "на маю". Лебелев навіть слав цілу байку про те, як власник гуральні підкупив свого кочегара і той заколов його сина, виточив кров, а труп аварив у котлі. Поліція арештувала пильний трус в гуральні, але нічого не знайшла. А хлопчика скоро знайшли у знайомого його батька. Він пішов ввечері в місто і заблудився і попав до знайомого свого батька.

— Бунт каторжан. В Читі, партія каторжан, що верталась з роботи на колій залізничні, напала на конвойних, одняла у них зброю, поранила їх і розбіглися в гори, та у тайгу.

Швидко зібравли тюремну сторожу і кинулися доганяти каторжан. Одного з каторжан вбито, а другого поранено. Останні втекли.

По Україні.

— З'їзд есперантистів. На всеросійський з'їзд есперантистів, що одкрився 4 августа в Києві, прибуло коло 100 делегатів з різних місцевостей Росії. Прочитано між іншим скілька цікавих докладів про організацію есперантської преси та про навчання міжнародній мові (есперанто) по школах. Сьогодні з'їзд есперантистів закривався.

— Призначення вчителів та вчительок. 7-го августа відбудеться колегіальне засідання повітової земської управи для вибора кандидатів на вчительські посади в земських школах Полтавського повіту. Вільних посад є 25—30, а прохань подано більш як 100.

— Нове товариство безпеки від пожеже в Кременчуці. Серед кременчуцьких домовласників виникла думка заснувати на спілкових основах приватне товариство безпеки від пожеже.

— Година і врожай. В Гадяцькому повіті великої шкоди наробили дощі. В деяких місцях траву ще й не кошено. Жито й шпешення вже добре достигли, а почати жнива трудно. Ціни на робчі руки

По Україні.

— З'їзд есперантистів. На всеросійський з'їзд есперантистів, що одкрився 4 августа в Києві, прибуло коло 100 делегатів з різних місцевостей Росії. Прочитано між іншим скілька цікавих докладів про організацію есперантської преси та про навчання міжнародній мові (есперанто) по школах. Сьогодні з'їзд есперантистів закривався.

— Призначення вчителів та вчительок. 7-го августа відбудеться колегіальне засідання повітової земської управи для вибора кандидатів на вчительські посади в земських школах Полтавського повіту. Вільних посад є 25—30, а прохань подано більш як 100.

— Нове товариство безпеки від пожеже в Кременчуці. Серед кременчуцьких домовласників виникла думка заснувати на спілкових основах приватне товариство безпеки від пожеже.

— Година і врожай. В Гадяцькому повіті великої шкоди наробили дощі. В деяких місцях траву ще й не кошено. Жито й шпешення вже добре достигли, а почати жнива трудно. Ціни на робчі руки

По Україні.

— З'їзд есперантистів. На всеросійський з'їзд есперантистів, що одкрився 4 августа в Києві, прибуло коло 100 делегатів з різних місцевостей Росії. Прочитано між іншим скілька цікавих докладів про організацію есперантської преси та про навчання міжнародній мові (есперанто) по школах. Сьогодні з'їзд есперантистів закривався.

— Призначення вчителів та вчительок. 7-го августа відбудеться колегіальне засідання повітової земської управи для вибора кандидатів на вчительські посади в земських школах Полтавського повіту. Вільних посад є 25—30, а прохань подано більш як 100.

ська подорож членів з'їзду на пароході по Дніпрові.

— Сесія в суді. 5 августа закінчилися вакації в окружному суді і почалась судово сесія з участю присяжних засідателів.

— Справа Міщука, Падалки і Смоловина. Як відомо, палата в другому складі визнала винними в провокації по справі Юшинського бурного начальника київської сисної поліції Міщука і агентів Смоловина і Падалки.

По скарі Міщука, в сенаті ця справа ще раз розглядалась, і сенат затвердив присуд палати.

Тепер Мішук клопочеться через місцеву прокуратуру, щоб його нову заяву було подано на Височайше Ім'я, в якій він просить про новий перегляд в палаті його справи. Падалка і Смоловик подали прохання на Височайше Ім'я, щоб їх було помилувано, як невинно засудяних. Відомий в справі Міщука свідок Кушнір подав вчора заяву прокуророві, щоб його, Кушніра, притягнули до одповідальності за провокацію, за що влaстиво засуджено Міщука, Падалку і Смоловика. Кушнір доводить, що його підвів на провокацію один з "конкурентів" Міщука.

— В справі скарги депутата Чихачова. Як у нас повідомлялось, член Державної Думи Чихачов подав міністру доріг скаргу на те, що на моголівській колії південно-західних залізних доріг дуже спізняються поїзди. На запитання міністра доріг в цій справі управління південно-західних доріг пояснило, що поїзди спізняються через виключні обставини, себ-то через зливи.

— Висліна. З наказу п. київського губернатора виславо за кордон австрійського підданця Войтона.

— Начальник управління південно-західних залізних доріг В. П. Шміт вихав вчора з Києва на ст. Рені і Одесу.

— Почав виконувати свої обов'язки віде-губернатор Б. Д. Кашкарев.

— В педагогічному музеї. 7 августа в аудиторії педагогічного музею доктор А. К. Анохін читав лекцію на тему "Фізическое воспитание вь начальных, средних и высших школах". Початок о 7 год вечера.

— В комерційному інституті. Шкільний одділ міністерства торгівлі і промислу циркулярно повідомив дирекцію київського комерційного інституту, що лекції треба почати 25 августа. Цей наказ поставив правління в прикре становище, бо більшість професорів вьялі одлуск — по 1 сентября.

Шкільний комітет міністерства повідомив інститут, що він призначує другі випускні іспити у комісіях на сентябрь. В цій справі одбудеться засідання комітету, на якому призначуть строки цих іспитів.

Прохання в інститут приймаються до 10 сентября. До вчорашнього дня всього прохань надійшло 850. З цього числа в студенти інституту вже записано 556 душ. Серед поданих прохань 30 прохань від жінок. Жінок будуть приймаєти, коли здадуть іспити по математичі і одній новій мові. Приймають без іспитів жінок, які мають свідоцтва за 8 класів гімназії.

— До відома студентів юристів. З дозволу п. київського губернатора 11 августа, в 11 год ранку, в студентській столовій (Гімназична вул.) одбудеться зібрання студентів, які мають держати іспити в юридичній державній комісії.

— Пожежа на виставці. 4 августа в павильоні т-ва живинарок загорівся мотор. Пожежу негайно погасила виставочна пожежна команда.

— Труп невідомого чоловіка. На Совської вул., № 40, знайдено труп невідомого людини.

— В духовних школах. У київських духовних школах прийомні іспити і переказамовичі одбудуватимуться в духовній семінарії з 19 по 26 августа; у київ-софійській школі екзамена з 17 по 26 августа; у київ-подільській школі з 17 по 26 августа; у 1-ій жіночій єпархіальній школі з 26 по 31 августа; у 2-ій жіночій школі з 19 по 23 августа.

Вісті з краю.

— Урядова допомога. Департамент міністерства народньої освіти сповістив полтавську повітову земську управу, що на шкільно-будівничі потреби призначено разової допомоги 36500 карб. і позики 76768 карб. Допомогу мають видати незабаром, а позичку обіцяють дати або з рещток від кредиту цього року, або з кредиту року 1914, як що його тоді асигнують. Таке задержування позики завдає незміву багато крідоту, бо школи, як відомо, вже будуються, а платити за роботу нема чим.

— Призначення вчителів та вчительок. 7-го августа відбудеться колегіальне засідання повітової земської управи для вибора кандидатів на вчительські посади в земських школах Полтавського повіту. Вільних посад є 25—30, а прохань подано більш як 100.

— Нове товариство безпеки від пожеже в Кременчуці. Серед кременчуцьких домовласників виникла думка заснувати на спілкових основах приватне товариство безпеки від пожеже.

— Година і врожай. В Гадяцькому повіті великої шкоди наробили дощі. В деяких місцях траву ще й не кошено. Жито й шпешення вже добре достигли, а почати жнива трудно. Ціни на робчі руки

держаться високі. На капусті з'явилися гробачки, картопля й буряки місьями гниють.

— В с. Черноморі так само багато лиха зазнали хлібороби від дощів, що з половиною юля падали мало не-щодня, часом навіть з грядом. Такий дощ з грядом в ст. Воздвиженській знизав баштани, городяни, коноплі, не кошеное ярове та вєси; багато цей дощ пошкодив соняшникам, кукурузі і особливо хлібові в копах. Колосся снопів, що лежали зверху, немов "обмолочено", низини затопило водою, гряд лежав трохи не годину; захолено дощем приблизно 200—300 десятин.

— Кооператив на селі. В с. Сокиринці вже другий рік функціонує споживче товариство. При 6 тис. обороту т-во за рік мало 490 карб. чистого прибутку. Маючи на увазі дорожнечу лісового матеріалу, т-во хоче відкрити лісовий склад; с думка в кооператорів заснувати і сільсько-господарське та позичково ошадне товариство.

— Полтавський губернатор затвердив статут Мало-Істрянського (в лебдинск. пов.) споживчого товариства; т-во буде функціонувати на підставі нормального статуту.

— Всякі звістия. Пожежа в соборі. В Зінківці, саме коле правли службу Богу, в старому соборі впаля свічка і підпала на царських вратах завісу. Серед людей стинявся переляк, в тиску придавили кількох жінок і дітей.

Огонь у вівтарі вдалося якось погасити власними силами парафіян; службу в соборі таки скінчили як слід.

— Душубитство. В с. Переходівці, Ніженського пов., коло хати козак Степана Ващенко, знайдено труп його сина, Вакули Ващенко, 18 літ. Родичи вбитого заідоцкують в убивстві місцевого ж таки парубка, Шилина Худобу, що не раз похвалявся забити Ващенко за те, що той обвинувачував його за крадіжку поштових марок з Дроздовського-поштового відділу.

— Земський начальник — українцоб. В м. Широкому, на Херсонщині, де-хто почав передплатувати укр. часопис "Маяк", що йшов через сільську управу. Довідавшись про це, п. земський начальник наказав, щоб писарі не передавали цю часопис через управу.

— Ампаторська театральна вистава. В м. Устивці, мйргородського пов. (на Полтавщині) 28 юля, в будинку волостного правління, на користь громадської книгозборні, ампатори виставили п'єсу Тогобочного "Жидишка-вихрестка". В день вистави, не зважаючи на грізку, селяне посунули до волости і заповнили хату, де була вистава. В антрактах і після вистави молодий кобзарь П. Пашиниченко грав на кобзі. Як вистава так і гра на кобзі слухачам дуже вполобалась.

— Пошесть тифу. В Кременчуці за останній час дуже поширюється хвороба черевного тифу. На думку лікарів розвиткові цієї хвороби посприяли часті дощі і шкодливий для шлунку фрукти, що цього літа добре не повистигали.

— Пошесть черевного тифу дуже поширена і в Єлисаветі (Херсонщина). За тижень з 24 по 31 юля там зареєстровано 34 випадки цієї хвороби, тим часом як раніш за такий період часу бувало лиш по 2—3 випадки. Незабаром при місцьмі шпиталю мають одкрити спеціальний барак.

— Пародки в суді. На днях тижасовий воєний суд у Харкові розглядав справу про банду отрунників з 8 душ. Але на засіданні суду було приведено з тюрми не 8, а 9 чоловік. Виявлено, що цей дев'ятий був якийсь Косенко, якого арештували, підозрюючи в належності до цієї компанії. Але, не маючи на це доказів, мусили тоді-ж справу про нього припинити, тільки забули дати наказ про визволення його з тюрми. 1 от невинний чоловік просидів у в'язниці більш як 6 місяців, спокуюючи помилку суду, слідчого та його неувагу до своїх обов'язків.

— Циркляр і сарейські діти. В Полтаві, в приватній гімназії Старицької, на підставі циркуляра виключено з "приготовительного" класа 11 дівчаток-євреек, що дуже добре вчилися і оє мали перейти до 1-го класу.

Всеросійська виставка у Києві.

— Вчора прибув у Київ на виставку начальник головного управління по справам місцевого господарства гр. А. І. Ігнатьєв.

— За останні дві виставку одвідали такі екскурсії: острозька жіноча школа, слухачі педагогічних курсів при одеській гімназії Баєра, учні земських шкіл дубенського повіту, учні народних шкіл вологодської губ., дзеньківська 4-класова городська школа, учні народних шкіл золотоніського повіту, учні московських курсів для підготовки інструкторів до сільсько-господарських машин, медвинська городська 4-класова школа, елісаветська 6-клас. городська школа, ново-басанська 2-класова школа, могилево-подільська 7-класова комерційна школа.

— Робота по упорядкованню одділу коневодства на одкосах Царського саду закінчується. Виставка коней займає одкоси від Дворцового парку до Купецького саду. Виставка відкриється 18 августа. Всі місця на виставці вже розібрали експонатами.

— За останні дні екскурсантів одвідало виставку: учнів—1044 при 86 керівників, робітників з селян і солдатів—956 при 37 керівників.

— Тепер в Києві перебуває велика екскурсія робітників машинобудівельного заводу Ельворті в Єлисаветі. Робітники прибули з спеціальним поїздом, в складі 360 душ.

— 4-го августа виставку одвідало 11230 душ.

— З 7-го августа при конторі виставки одкриває свою діяльність спеціальне тарифне бюро для перевірки накладних по доставленню на виставку вантажів, бо по деяким накладним, як виявилось, єсть великі перебори.

Кооперативний з'їзд.

Доклад В. Ф. Тотоміанца.

Вечірнє засідання кредитової секції 3-го августа почалося докладом прив.-доц. Тотоміанца на тему про допомогу кооперативів з боку держави і місцевого самоуправління. Докладчик докладно зупиняється на історії державної допомоги кооперативів в західній Європі і на формах цієї допомоги. В Росії ця допомога виявилася в позичках кредитовим кооперативам 200 мільйонів рублів. Держава тому допомагає кооперативам, що кооператив робить міцнішою саму державу, підіймаючи добробут населення. Ця допомога приймається кооперативами, як тимчасова і коли кооператив змицніють— вони не потребують її. Державна допомога ніде не затримувала розвитку самодіяльності кооперативів. Дспомога держави для кооперативів — це драбина, яку держава дає кооперативам, але підійняти по ній мусять самі кооперативи. Докладчик вносить резолюцію про необхідність користь державної допомоги кооперативам. Дебатів з приводу цього доклада не було.

Доклад М. М. Стасюка.

На тому ж засіданні д. Стасюк прочитав два доклади „До питання про основи союзного будівництва“ і „Про районні операції союзів товариств дрібного кредиту“. Перший доклад викликає великі дебати. З боку централістів вжито всіх заходів, щоб довести безпідставність основної тези д. Стасюка, що там, де єть місцеві союзи, де вони відкриваються— не повинно бути одділів Московського Народного Банку. Незадоволення централістів цим докладом стає явним для багатьох з присутніх. І не тільки у українців, а і у багатьох з централістичних губерній являється впевненість, що москвичі все хочуть взяти „под свою руку“, як висловлюються в кулуарах багато з промовців. Питання про конкуренцію між місцевими союзами дрібного кредиту та одділом Моск. Нар. Банку давно вже виникло і ми пам'ятаємо відомий протест кубанців та волоняків у цій справі. Представники цих союзів ще задовго до з'їзду висловились проти одкриття банком таких одділів, щоб вони не утворювали шкідливої конкуренції місцевим союзам. Щоб довести, що навіть при одкритті одділів банку конкуренції між ними і союзами не буде—виступає ряд промовців на чолі з представником ради банку д. Губнером. Серед представників місцевих союзів нема єдності—одні тягнуться до М. Н. Банку, а другі горять і широко обстоюють свою незалежність і підкреслюють шкідливість конкуренції з боку більш заможної установи. Зібрання приймає нарешті постанову перенести рішення цього питання до наступного засідання. Доклад про райони діяльності союзів дрібного кредиту не викликає таких суперечок. Зібрання прийняло дві тези доклада з поправками, перша—„в інтересах успіху і необхідності союзного будівництва, необхідно утворити могутні союзи з банковими операціями“, друга—„район таких союзів определяється протягом його до грошового і комерційного центра“. Докладчик сам зняв дві інших своїх тези.

Доклад бюро моск. союзу споживчих товариств.

Обміркування доклада бюро м. с. с. т. в тяглося три засідання. Докладчик намалював схему союзного будівництва в споживчій кооперації таку: повинен бути центральний (московський) союз і бажано, щоб були окремі місцеві союзи, які допомагали б окремим дрібним т-вам закупати в московському союзі. Однак—нехай лишаться і поодинокі сильні і заможні т-ва членами м. союзу по районах—можуть бути поруч з союзами і агентами м. с. Минувлий раз ми подавали частину дебатів з приводу цього доклада. Цей план діяльності і будівництва союзного викликає гостру і руйнівну критику з боку досить численної групи членів з'їзду південних губерній—українців. Цілий ряд про-

мовців по пунктах розібрали доклад і довели його неповну обгрунтованість і неадапність. По першому пункту говорив д. Порш, доводячи, що доклад не дає того поступу вперед, про який говорилось тут з боку оптимістів. Все лишилося так, як було і раніш в тактиці привідців союзу. На думку промовця, цей доклад слід цілком одкинути, як не відповідний потребі союзного будівництва. д. Галевич зупиняється на другому пункті доклада і підтвержує думку попереднього промовця, що нового в докладі—нічого нема. Як перше—союзне будівництво утворювалося місцевими силами, так і тепер радить це доклад. Як перше м. союз дбає тільки, щоб витягти з місць окремі міцні т-ва і втягнути їх обороти в свої—так і тепер. Як перше приходив він на готове і брав до себе—так і тепер намічає це. Мало того—як відомо з практики заснування харківського союзу, з боку м. с. була і перешкода, про що одверто сказано в органі цього союзу „Потребітель“. А в цьому м. с. тільки збирає капітали, а нічого не повертає назад для культурного підйому на містах, для поглиблення думки про те саме об'єднання в райони, що висловив доклад у першому пункті.

Далі промовець зупиняється на 4 пункті і доводить, що найкраще буде, коли великий м. союз буде мати діло не з окремими т-вами з місця, а з союзами.

Для цього треба не приймати в м. с. окремі т-ва, а приймати тільки союзи т-в, як рівноправні організації. Тоді загальна сила цих союзів змицнить всю кооперацію. Зупиняючись на питанні про агентами м. с., промовець доводить їх шкідливе значіння в розвитку кооперативних ідей. Поки був київський союз т-в в цьому краї, на Київщині, було живе джерело творчості кооперативної думки, були з'їзди, де сила людей набиралася свіжого запалу знань, творила думку кооперативну, несла її в села і глухі закутки. А тепер—цього нічого нема. Лишився один журнал, що ледве дихає.

А агентами дають тільки крам і один крам... Після цього д. Степаненко зупиняється на наступних пунктах. Він малює картину зовсім протилежну картині доклада. Не окремі т-ва та районні (дрібні) союзи потрібні, як не каже доклад. Потрібен широкий краєвий союз або ряд таких союзів. Окремі т-ва і дрібні союзи об'єднуються в своєму торговому центрі, а тоді вже союзи порозуміються, як їм збудувати спільне діло далі. Агентур навіть для закупок товарів центрального ринку не потрібно там, де єть союзи. Самі ці союзи можуть купувати товар для цілого союзу союзів на місці, і з них буде одержувати і М. Союз. Проти централістичних домгань докладу говорять і представники петербургського одділу комітету допомоги позичковим і др. т-вам—д. А. В. Меркулов та д. Пекарський, що і вносять свої резолюції.

За окремі області союзи висловлюється і гість з'їзду, директор союзу споживчих т-в в Галичині „Народня Торгівля“, д. Нагірний. Поважний, сивий промовець спокійно, гарною мовою, наводить ті життєві стежки, які ми дійшли кооператива в Галичині до свого власного, краєвого союзу споживчих т-в.

Здалеку трудно за всім услідити, здалеку трудно зрозуміти, чого хочуть на містах, чого їм бракує, яку працю поширити, яку поменшити. Надто трудно це робити серед населення з чужою мовою. Селянам, мало свідомим в кооперації, треба говорити не раз і не два. Треба часто говорити, керувати, направляти. Коли цього нема—псується справа. Тільки на місці це добре розуміють. Приклад—Галичина, де десять літ тому ще так мало було кооперативів. А тепер там, на просторі меншому за звичайну російську губернію, їх налічується 1400.

Все це зробила організація краєва, близька до свого народу. У вас, тек саме, тоді тільки буде організація, коли підуть областні союзи.

Передача справи до центру занастить справу і приведе до голої торгівлі, яка єсть ніщо інше, як купецтво.

Промову слухали уважно, хоч розсіяне мало що розуміли. Вікниці промовця вітали гучними оплесками.

Представники слухачів в кооперативах внесли заяву, що вони „вважають за необхідне утворення свого самостійного, незалежного центрального союзу, збудованого на підставах демократичного централізму“. Нарешті, після довгої промови докладчика п. Коробова, що звелася до повторення твержень доклада, перейшли до голосування тез доклада.

Перед голосуванням група „южан“ внесла свої поправки до тез доклада. В них ставляться такі вимоги: § 1 з'їзд висловлюється за необхідністю як дрібних районних, так і областних союзів, райони котрих определяються протягом до великих торгових центрів; до § 2 „М. союз мусить сприяти заснуванню і практичній праці областних і районних союзів;“ до § 4 „підля закупоної діяльності між союзами на містах і М. С. определяється їх взаємними умовами;“ до § 6 „укріплюється треба не тільки центрального С., а і місцеві; не тільки центральний тільки через вступати в центральний тільки через місцеві;“ до § 7—„в центральній організації повинно забезпечити рівне представництво районних союзів;“ до § 10 „бажано ведення закупочних операцій через союзи місцеві“. Додається ще § 12: „Необхідна зміна уставу М. С., щоб кожне т-во посилало одного представ-

ника, а не 3-х. Бо далекі т-ва через брак грошей не можуть посылати до Москви 3-х, а близькі посилають по 3 і виходить, що останні завше мають перевагу. Союзам місцевим треба дати право користуватись голосами усіх своїх членів.“ При голосуванні виявляється, що оборонці доклада гарно організовані, і як один голосують за тези докладчика. Всі додатки „южан“ провалюються. Провалюються і додатки та резолюції д. д. Меркулова та Пекарського. Однак, оборонці „южан“ теж досить, хоч може і не всі вони були у той час в залі. При підрахуноків голосів при голосуванні додатку „южан“ за додаток підняло руку 54 члени з'їзду, а проти 65—67. Всього на десять-п'ятнадцять голосів налічав більше доклад. При значній участі „южан“ пройшла поправка д. Пекарського до § 9 в такій формулюванні: „М. С. мусить допомагати перетворенню агентур в самостійні організації“.

Так закінчилася довга суперечка між централістами та „федералістами“. В кулуарах було велике оживлення. Збирались гуртки і жваво обмірковували подію. Видно було, що на „южан“ ця перемога централістів зробила вражіння. Чулися голоси, що справа тільки оформилася тепер, показала свої позитивні і негативні боки, згуртувала, вивірила людей. Не доклад бюро М. С. стане епохальним, як це сказав д. Стасюк в своїй промові, а оця боротьба на з'їзді, що дасть гасло на міста і покладе ґрунт до недавньої перемоги думки, що прокинулася і знайшла оборонців серед представників т-в од Волині до далекого Дону.

На засіданні кредитової секції, 5-го августа, закінчено дебати з приводу доклада д. Стасюка про союзне будівництво. Основні тези д. Стасюка зібрання одкинуло і прийняло тези, подані представниками Московського Народного Банку в такій формулюванні: 1) План діяльності і найближчі завдання банку визнаються за відповідні інтересам кооперативного руху; 2) Московський Банк мусить допомогати утворенню союзів по містах, а де їх немає, там одкриває свої одділи; 4) Просить всі т-ва купувати акції Московського Банку.

Сьогодні на ранішньому засіданні, що почнеться з 10 годин, розглядатимуть резолюції, прийняті по секціях. Між іншими, будуть оголошені і резолюції д. Стасюка, що прийняті в ремісничій секції, що до союзного будівництва, а також резолюції Бюро Московського Союзу споживчих т-в, проведені на позачорашньому засіданні. Очевидно, що через неоднакові думки секцій—в ремісничій прийняті одні резолюції, а в кредитовій вони одкинуті,—будуть знов дебати і тут вже при голосуванні виявиться остання воля з'їзду—чи піде вона шляхом централізму, чи погодиться з ремісничою секцією і визнає необхідність децентралізації,— все залежатиме од того, оскільки представники децентралізації зуміють зєднати свої сили і утворити блоки, які тепер використано централістами. В справі доклада Бюро Московського Союзу дебатів, мабуть, не буде.

Вега.

За кордоном.

Балканські справи.

Англійські газети повідомляють, що болгарське громадянство, не зважаючи на тяжкі для Болгарії умови миру, зостається спокійним. Болять тільки військового бунту і тому дбають про те, щоб не склупчилися по містах багачко салдати після мобілізації.

В Софії буде допущено тільки одну девізію пішого війська та одну девізію кавалерії.

Тіж газети повідомляють, що підчас останньої кампанії проти Сербії та Греції, в болгарському війську було багачко воєнних бунтів. Бунт в Сересі мав дуже серйозний характер. В де-яких частинах болгарського війська й тепер нема ладу. Салдати дуже незадоволені умовами миру.

Італійські газети висловлюють задоволення з приводу угоди, якої досягла мирна лондонська конференція в справі Егейських островів. Офіційно „Трибуна“ говорить, що острови можуть бути повернуті Турції зраз-же після того, коли Турція виконає всі пункти договору.

Турецький посланик в Берліні висловив про адрианопольське питання так. „В газетках—сказав він,—є чутки про те, що немов би Болгарія тільки для того згодилася на мир, щоб потім, підготовившись, знову почати війну з Турцією. Я знаю, що преса прибільшує, та коли б Болгарія й справді мала такі наміри, ми цього не боїмося. Болгарії трудно виставити проти нас хоч один корпус, ми ж маєм у Франції 250 тисяч війська. Коли б того ми хотіли, то могли б і тепер, користуючись скрутним становищем Болгарії, без війни захопити в свої руки всю західну Францію. Та Турція хоче тільки миру і тому настоєть тільки на межі Маріци—Адрианополя, що необхідна для оборони наших європейських володінь—Константинополя та Дарданелів.“

Ми тільки тоді не додержим умов миру, коли болгарі й далі будуть вирізувати наших бранців. Вже не раз Порта звертала увагу Європи на цю жорстокість. При такому стані річей ми не можемо почититись за своє військо“.

Як відомо, багачко уваги звертає на себе тепер питання про те, чи буде перерянуто і змінено умови бухарестського мирного договору. Руминський міністр внутрішніх справ, Т. Іонеску, що брав діяльну участь в складанні цього договору, висловлює певність, що договір не буде змінено, бо на це не згодяться великі держави.

Пашичі і Венізелосі заповідають, що при розділі Македонії, між Сербією й Грецією не може бути ніяких непорозумінь. Всі спорні питання вже вирішено, а до того ще Сербія та Греція добре розуміють, що вони повинні жити в згоді, коли не хочуть скоритись вимогам Болгарії.

Всякі звістки.

× П. Боден, що складає французький воєнний законопроект, тепер склав два нових законопроекти: про збільшення флоту та організацію морської авіації.

Законопроекти ці буде внесено цієї осені в французький парламент. Мається на увазі збудувати ще п'ять дредноутів.

Таким чином з січня 1914 року Франція матиме 15 броненосців, з котрих 10 вже будуть нові.

На реорганізацію морської авіації П. Боден прохає 13,600,000 франків. Коли законопроект буде ухвалено, почнеться будівництво нових авіаційних станцій в деяких городах.

× Для характеристики відносин між американським урядом та емігрантами, подано за українськими „Ділом“ такий факт.

Недавно приїхала в Нью-Йорк 17-літня Марія Френк. Тамтешні еміграційні власті виключили й присудили П. до депортації (вигнання) за те, що вона була горбата.

М. Френк почала судитись.

Апеляція перейшла всі судові інстанції і тільки остаточний суд у Вашингтоні одмінює постанову еміграційного уряду, визнавши, що горб не може бути перешкодою для праці.

× На спільному засіданні секції судової медицини та психіатрії, на лондонському конгресі лікарів, розглядали експертизу проф. Сікорського в справі вбивства Юшинського. Засідання ухвалило резолюцію протеста проти експертизи Сікорського. Московський психіатр Баженов заявив, що російські психіатри одмовляються од всякої солідарності з пр. Сікорським.

Останні вісти.

(Телеграми С.-П. Т. А. та власні).

Потрєба статистици.

ПЕТЕРБУРГ, 4. Зважаючи на те, що в 1915 році має бути другий всеросійський перепис населення і для цього необхідно підготувати свідомих в цій справі людей, міністр внутрішніх справ наказав збільшити з початку 1913—1914 шкільного року комплект слухачів на статистичних курсах при центральному статистичному комітеті до 700 душ.

Турецька делегація.

ПЕТЕРБУРГ, 5. Сьогодні турецька делегація була на прийомі в міністра Сазонова. „Нов. Вр.“ заявляє, що в делегації єть одні євреї.

Подорож міністрів.

ПЕТЕРБУРГ, 5. В осені Коковцев і Сазонов мають їхати в Париж.

За старий гріх.

МОСКВА, 5. В Варшаві арештовано американського промисловця Шкота, який 30 років тому виїхав з Росії, не одбувши воєнної повинності.

Варна на газету.

ПЕТЕРБУРГ, 5. Наложено третій арешт на „Русскую Молву“ на ч. 232 за статтю „Гасители духа“.

Чуа.

АСТРАХАНЬ, 5. В урочищі Гжамантай, в Киргизському степу, захворіла дівчина на чуму.

Заблосточний рух.

БЛОСТОК, 5. Частина бастуючих придуляцивків стала на роботу на старих умовах.

За кордоном.

З'їзд німців.

КОМОТАУ (Чехія), 5. З'їзд уповноважених німецького населення Чехії одноголосно ухвалив таку резолюцію: німецьке населення Чехії жде від національної спілки енергійної діяльності в тому напрямку, щоб вона виїшла з складу сучасної урядової більшості, поки остання не виконає справдливих вимог німців в Чехії. З'їзд уповноважених сподівається від німецьких депутатів Чехії, що вони при всіх нагодах будуть стояти в самій рішучій опозиції. Потім ухвалено резолюцію, яка визнає, що сучасна зовнішня політика—неуспішна.

Нота держав.

БІЛГРАД, 5. Представники великих держав зробили сербському урядові заяву, в якій вимагають, щоб Сербія швидко вивела своє військо з албанської території.

Пропозиція Англії.

ЛОНДОН, 5. Англія порадила державам зробити з турецької держави нейтральну територію в межах встановлених лондонською конференцією, а також провести реформи в Малій Азії.

Балканські справи.

ВІДЕНЬ, 5. В урядових колах заповідають, що питання про перегляд бухарестського договору одложено, але не одкинуто зовсім. Переговори між Австрією і Росією не припинились.

Сьогодні одбулась приспінна нарада всього кабінету. Обговорюються дуже важні постанови в справі балканського питання.

Змова.

ЛОНДОН, 5. В Єгипті розкрито змову націоналістів на життя Лорда Китченера.

Болгарія і Турція.

КОСТЯНТИНОПОЛЬ, 5. Турція заявляє, що коли не припинить болгарські жорстокості, вона оповістить Болгарії війну.

Похід Турків на Болгарію не припиняється. Віденська преса заповідає, що Турція в згоді з Грецією.

Чутки про одставку Берхтольда. ВІДЕНЬ, 5. Вчора міністр закордонних справ Берхтольд мав авдієнцію в імператора і на докладі про балканські справи подав прохання про одставку. Одставку не прийнято. Але кажуть, що вже єть навіть кандидат на місце Берхтольда—австро-угорський посол в Бухаресті.

Події в Хорватії. ЗАГРЕБ, 5. Королівського комисара Скерлеша при виході з церкви легко ранив в руку студент з револьвера. Студента арештовано.

Театр і музика.

— Трупа М. К. Садовського. Сьогодні в літньому театрі купецького саду йде п. Карпенка Карого—„Суєта“, з участю д. Садовського в ролі Івана Барильченка. Завтра, в середу, йде оп. „Катерина“, з участю кращих співочих сил трупи і вод. „Як ковбаса, та чарка, то минеться й сарка“.

— Товариство українських артистів, під орудою В. І. Яворського, закінчило свої вистави в г. Катеринодарі. За 26 вистав ваяло валового збору 8,450 карб. В августі товариство почне свої вистави в г. Новоросійську, а з першого сентября в Маріуполі.

— Київська городська опера. Вже вияснився склад оперної трупи для київського городського театру.

Дирижори дд. Пагані, Поазовський і Позан.

Головні хормейстер—д. Коваліні, його помішн. д. Красовська.

Концертмейстери—дд. Рубінштейн і Фідлер.

Головні режісер—А. І. Улуханов.

Суфлор—д. Грінберг.

Сопрано: дд. Воронець, Закомельська, Карпова, Ліскова, Моисєва, Петляшенко, Пономарева, Попова, Рудницька, Сіргєва, Спасовська, Файнберг, Шенгут, Ювенчик.

Меццо-сопрано: Антонович, Бурська, Крос, Кириєвська, Скибицька, Чикирська, Янеса.

Тенори: Богаров, Браїний, Зиньов, Каржевін, Немов, Словоць.

Баритони: дд. Гонцов, Косцарт, Краснов, Модестов, Поляков, Смелський.

Баси: дд. Довець, Никольський, Лубенцов, Улуханов, Цесевич.

Компримаріо—дд. Влуківський, Лещинський, Ковалевський, Гаврилов, Рябінов.

Балетмейстер—д. Романовський; прима-балерина—п. Ососовська.

Художник-декоратор п. Євєнбах.

Уповноважений дирекції—М. К. Максим-Пфейфер.

Одною з перших новинок піде—оп. „Ожерельє Мадонни“. Потім піде оп. Вагнера—„Тристант і Ізольда“, „Пань воевода“ Римського-Корсакова і оп. М. В. Лисєнка—„Тарасть Будба“; цєю оперою буде дирижувати д. Пагані.

Дописи.

(Об власних кореспонденціях).

С. ГАВРИЛОВНА, Оренбургського повіту. Овіта. Село наше має 140 дворів; селяне заможні всі; збудували церкву, громадський магазин; будують собі гарні хати, справляють хліборобські машини та багаряда, а школи в нас немає, хоч і загато є селян, котрі хочуть дати своїм дітям освіту.

За 80 верстов од нашого села є „Ісаєвська второкласна школа“, до якої селяне і примушені одвозити своїх дітей.

Та не у всіх хватася для цього коштів і тому багачко молоді, охочої вчитись, зостається без науки.

Селяне вже чотири роки тому подали прохання про допомогу на будівлю школи, але й досі нема ніякої відповіді.

С. СМІЛЕ, роменського повіту (на Полтавщині). З місцевого життя. В нашому селі біля 20-ти тисяч населення, переважно робітників; селян же буде не більше 2-х—3-х тисяч. Та не зважаючи на таке досить велике населення, у нас немає ні бібліотеки, ні книгарні, де можна було б купити книжку чи газету.

Через це селяне розважаються в шинках та пивнях, яких у нас є багачко. Місцева інтелігенція не має з селянами ніяких зносин, нічим їм не запомагає, і взагалі нічого не робить. А робити є що. Давно вже слід заснувати товариську крамницю та громадську бібліотеку; можна б також організувати драматичний аматорський гурток, або просвітний. Може б тоді хоч трохи розвіялась темнота народна.

Листувальни редакції.

Рутчиново, І. Горобієві. За дописи про місцево життя будемо влічати.

Чугув-лаєр, І. Марчиновичі. Ваша редакція на „Журнальну працю“ не піде. Присилайте нам дописи.

Мурафа, С. П. Лисєнові. Бажаю мати коротенькі звістки і дописи про місцево життя.

С. Успенна, Н. Мишуновичі. У вашому дописі багачко ваших власних міркувань і мало фактів.

3000 ГРАМОФОНІВ і Пластинок 50,000 ПРОДАЮТЬСЯ ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ

Радимо! раніш ніж Ви купите ГРАМОФОН або патефон з ПЛАСТИНКАМИ побувайте в нашому фабрично оптовому-розничному складі...

Table with 2 columns: Gramophones (Грамофони) and Records (Пластинки) with prices.

Торговий дім Полякинъ С.В. Київ, 52 Хрещатик, 52 (червоні вивіски).

Крім того продаються з великою знижкою: піаніно, гітари, маподіни, гармонії, скрипки і ін. муз. струм. Вимагайте прейс-куранти грамофонів, музичн. інструментів і каталоги пластинок. Іногородні замовлення висилаємо по одержанню замовлення.

Піст-Спасівка. Прям. Догетія, прп. Пімона печер. і Ора. мч. Марина воїна. Схід сонця в 4 год. 54 хв., захід сонця в 7 год. 13 хв.

Потрібні в Українську трупу артисти, артистка, хористи і хористки, танцюри, асистр або касіра застав, 500 руб., жалує 70 р., контролор застав, 300 р., жалує 45 р.

Фабричний магазин ліжок і матраців на пружинах, проволочні, травяні і волосні. Приймаються замовлення на всі ліжка матраци для лікарів.

Українці! Свій до свого! Спеціальна майстерня воєнного і цивільного зодягу. В. ВОЛОДИМИРСЬКА № 51, у дворі, (проти городського театру).

Редактор В. Яновський. Видавець Б. Чикаленко.

ВЕСЯНИН ЕЛЕКТРОФОТОЦІНКОГРАФІЯ КЛІШЕ

ПІАНІНО кова, краці, придворні, вакордон. фабр. Гупфера, Квандта, Любита, Гріонерта, Ульбриха, Бартола і инш. ПРОДАЮТЬСЯ НЕДОРОГО.

Ресторан "УНІОНЪ". Київ, Хрещатик, 54, Пасаж. Під час обіду і вечери грає національний венгерський оркестр.

ОПОВІСТКИ.

В НОВОЧЕРКАСЬКОМУ "Рада" провається в роздріб в книгарні Пимоневіа на Плотовському проспекті.

Полякинъ. Хрещатик 52

Лікарі та лікарні. Д-р Гіндлін Прорізна, № 20. Ж. 12-1. Праці (сіф.), венерич., мочолово, осипдан, каналу і пупури, похов. безона, хвороб. кожи і волос.

Книжка для самоосвіти Гр. Наш. Мораль, природа, зміст, історія та норми її. Ціна 40 коп.

Українці! Зверніть увагу! Склад високосортних масляних красок і шпалерів М. Л. ПАСЛАВСЬКОГО.

Видавництво "ВІК". З МІСТ: Осіння журба. Горі. Дічина. Дід знав усе. Над Дунаєм. Жасминовий кушук.

Д-р Черняк В. Житомир, 16. Прийм. 9-12 г. 5-9, жівки 1-2. Праці (сіф.) вен. мочолово розет. Володичівна.

Швейні машини ручні і електричні, продаються НЕДОРОГО можна і в розстрочку.

Просимо впевнитись! Продаються по всіх українських книгарнях.

Засновано в 1891 році. Київська Технічно-Хімічна фабрика. В. Конарського. Політурп Креска.

Зубний лікар Унікель Перехав Пунівська, 11. Телеф. 33-81. Прийм. од 10 до 2 і од 4 до 6.

Геть руки! "Юроксиль" без хлору, без соди сам мие білизну.

Видавництво "ВІДРОДЖЕННЕ". Вийшла з друку нова книжка. Марія Проскурівна "Од сіна до соломи".

УКРАЇНСЬКА БРАМНИЦЯ І. Золотаренко і А. Авраменко. Київ, Прорізна вул. № 26.

Зубний лікар Д. Д. Цигура Приймає від 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Нестерівська, 36. 0-137-1

Раніш вийшла Семенко "Prelude" лірика ц. 20 к.

В УКРАЇНСЬКУ КНИГАРНЮ

І. Ротштейн. Лічебница фізич. метод. гоїна для внутр. нервових і ортопед. хворих. В. Володимирська, № 47, телеф. 1592.

На увагу хазяїнам! Ліфіндський склад. Масло, сира, молочн. продукт, ковбаси, шинки й консерви.

Друкується М. Проскурівна "Уляся" повість. Продаються по всіх українських книгарнях.

був. "Київ. Стар." (Київ, Безаківська ул. № 8), надійшли для продажу такі книжки: Александрович М. Поразі радям кредитних кооперативів. Київ, 1913, ц. 5 коп.

Д-р Меєрзон праци (сіф.), венер., похов. В. Васильків, 44, 9-12 і 4-7. 291

Постійним покупцям 5% знижки. Продаж під особистим доглядом власників К. Вахер і Я. Адамсон.

В. УСЕНКО. Телефон № 1695. Київ, Фундуклівська, № 5. Склад: лабораторний, хімічний, посуду, оптичний, геодезичних і метеорологічних інструментів і інших причадалів. 550

Спеціальна Лічебница д-ра Гольдбергів Праці (сіф.), венерич., кожн. хвороби й нервно-полови розстройства. Порада 50 коп. Михайлівська вул. 16. Од 9-2 дн., я 5-9 веч.

Книгарня Є. ЧЕРЕПОВСЬКОГО У Києві, Фундуклівська, 4. має великий вибір Російських і Українських книг; комплектів й доповнює як новими так і старими книжками бібліотеки: шкільні, народні, земські сільсько-господарські і ин.

ЗОЛОТО

Д-р Е. Сергеев. Праці (сіф.), венер., кожн. дермат. й випадання волосся. Гоїння сучасн. способами й сухим повітрям. Прийм. 2-5 г. крім свят. Музичальний пер., 2. 82

Клавдія Сергійовича РОГІНСЬКОГО. 89, Олександрівська, телеф. 20-95.

КВАТИРІ Готель "Україна" надає вільні Кім. "НАТИ" по міс. і на добу недорого. Бульв.-Кудр., 34.

ПРАЦЯ Шукать інтелігентну (бажають з вищою освітою) українку, зн. нові мови, для можли. хорунчи виховання дітей од 6 до 9 років. Адреса: "Оболен, Курск г. П. П. Афанасьєв". 592

Нове бюро похоронних процесій Миколи ЯКУБОВСЬКОГО в г. Києві, на В. Васильківській вул., в б. № 15 (ріг Рогнедінської). Телеф. 39-50.

Друкарня 1-ої Київської Артіль Друкарської Справи. Трьохсвятительська, 5. Телеф. 1069.